

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(шифр та найменування спеціальності)
за освітньою програмою
«Облік і аудит»
(назва освітньої програми)

на тему: «Необоротні активи у системі управління підприємством: облік, аналіз та контроль (на прикладі ТОВ «Телекарт-Прилад»)»
(назва теми)

Виконавець:

студентка ФМОІТ, група 41

Демчко Юлія Вікторівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

_____
/підпис/

Науковий керівник:

доктор економічних наук, професор

(науковий ступінь, вчене звання)

Артюх Оксана Валентинівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

_____
/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. В сучасних умовах глобалізації вітчизняної економіки, все більшого значення має ефективне використання необоротних активів підприємства. Система сучасного обліку формує інформаційну основу прийняття економічних рішень, тому повинна адаптуватися до новітніх змін та адекватно реагувати на інформаційні потреби стейкхолдерів щодо ефективного управління необоротними активами. Ефективність та оперативність управлінських рішень, інформаційно обґрунтованих системою бухгалтерського обліку підприємства, принципово посилюється з прийняттям і використанням новітнього облікового інструментарію щодо визнання, оцінки, аналізу та контролю необоротних активів. Зазначене і обумовило актуальність обраної теми дослідження.

Мета дослідження полягає у вивченні теоретичних основ і діючої практики обліку, контролю та аналізу необоротних активів, розкриття проблемних питань та можливостей їх рішення.

Відповідно до мети підлягають вирішенню такі **завдання**:

- розглянути порядок обліку необоротних активів як складову господарської діяльності підприємства;
- дослідити нормативно-правове регулювання та провести огляд спеціальної літератури з обліку, контролю та аналізу необоротних активів;
- розглянути організаційно-економічну характеристику базового підприємства;
- дослідити методика бухгалтерського обліку необоротних активів;
- дослідити методика контролю необоротних активів;
- провести аналіз ефективності використання необоротних активів;
- визначити та обґрунтувати напрямки удосконалення обліку та контролю необоротних активів на базовому підприємстві.

Предметом дослідження є методика обліку, внутрішнього контролю та аналізу необоротних активів на підприємствах.

Об'єктом дослідження є сукупність фінансово-господарських операцій, пов'язаних із рухом необоротних активів на ТОВ «Телекарт-Прилад».

Методи дослідження. У роботі застосовано такі методи, як:

- аналіз, синтез та порівняння – для деталізації необоротних активів;
- логічне узагальнення та наукова абстракція – при уточненні категорійно-понятійного апарату дослідження;
- системний підхід при вдосконаленні методики відображення інформації про складові необоротних активів на рахунках обліку та у звітності підприємств;
- статистичний – для дослідження структури необоротних активів у балансі підприємств;
- історичний – для ідентифікації необоротних активів у наукових працях та нормативно-правових документах.

Інформаційна база дослідження: законодавчі, нормативні, інструктивні матеріали з питань бухгалтерського обліку, оподаткування, контролю; праці

вчених-економістів; фактичні дані обліку і звітності Товариства з обмеженою відповідальністю «Телекарт-Прилад».

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (37 найменувань) та 6-ї додатків. Загальний обсяг роботи становить 76 сторінок. Основний зміст викладено на 72 сторінках. Робота містить 16 таблиць, 10 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі *«Теоретичні основи обліку необоротних активів»* визначено поняття, класифікація та оцінка необоротних активів, їх документальне оформлення у системі обліку та звітності. Розкрито порядок формування синтетичного та аналітичного обліку необоротних активів.

У другому розділі *«Практичні аспекти обліку необоротних активів на ТОВ «Телекарт-Прилад»* наведена загальна економічна характеристика досліджуваного підприємства та проаналізовано основні економічні показники підприємства. Розкрита специфіка відображення в обліку господарських операцій, пов'язаних з необоротними активами, визначено проблемні питання обліку таких активів та шляхи їх вирішення.

У третьому розділі *«Контроль і аналіз необоротних активів на ТОВ «Телекарт-Прилад»* розглянуто методичні аспекти аналізу ефективного використання необоротних активів на досліджуваному підприємстві. Досліджена організація внутрішнього контролю необоротних активів та шляхи його удосконалення на вітчизняному підприємстві.

ВИСНОВКИ

Результати проведеного дослідження свідчать про досягнення поставленої мети і дають змогу зробити наступні висновки.

Бухгалтерський облік та контроль необоротних активів потребує удосконалення в методико-організаційних аспектах, а також узгодженості законодавчо-нормативних документів. Дослідження економічної сутності терміну необоротні матеріальні активи свідчить, що однозначного тлумачення їх змісту у літературних та нормативно-правових джерелах немає. Виходячи із цього, необхідним є узгодження нормативних актів України та введення єдиного загальноприйнятого терміну «необоротні матеріальні активи», яке б достатньою мірою розкривало його зміст. Крім того, у НП(С)БО 7 наявні істотні розбіжності із міжнародними стандартами. Тому запропоновані шляхи удосконалення нормативної бази бухгалтерського обліку необоротних активів дозволять гармонізувати вітчизняний облік з міжнародними стандартами та зменшити невідповідності й проблемні питання обліку необоротних активів.

Із метою забезпечення спрощення заповнення Балансу (Звіту про фінансовий стан) (форма № 1) і забезпечення зіставності інформації цієї форми звітності з Планом рахунків бухгалтерського обліку доцільно внести запропоновані в цій роботі зміни до структури розділу 1 «Необоротні активи»

Балансу (Звіту про фінансовий стан). Також покращенню обліку необоротних активів сприятиме перенесення узагальнення інформації про інвестиційну нерухомість із субрахунка 100 «Інвестиційна нерухомість» на рахунок 19 «Інвестиційна нерухомість», а даних про гудвіл – із чинного рахунка 19 «Гудвіл» на рахунок 12 «Нематеріальні активи»;

На ТОВ «Телекарт-Прилад» бухгалтерський облік здійснюється згідно діючого законодавства. Він збудован за допомогою автоматизованої системи ІТ-Enterprise («ІТ - Підприємство»).

Вивчення діючої практики обліку ТОВ «ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД» дало змогу виділити наступні недоліки існуючої системи обліку та контролю.

Розглянуто проблемні аспекти порядку нарахування амортизації та надано шляхи їх вирішення. Виявлено в обліку ТОВ «ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД» типові порушення щодо операцій з нематеріальними активами:

- помилки в оформленні основних первинних документів з обліку нематеріальних активів;
- недотримання діапазону строків корисного використання нематеріальних активів;
- неправильна кореспонденція щодо обліку операцій з придбання чи вибуття нематеріальних активів;
- недотримання порядку оцінки нематеріальних активів та не правильне визначення ліквідаційної вартості;
- недотримання державної реєстрації об'єктів нематеріальних активів, які підлягають обов'язковій реєстрації;
- недотримання правильності обліку орендованих нематеріальних активів.

Щодо до помилок у обліку інших необоротних активів:

- у первинних документах не заповнюються всі належні реквізити, що загрожує не правильному відображенню даних;
- на первинних документах присутні не усі необхідні підписи;
- підприємство має недостатній взаємозв'язок між підрозділами, що збільшує ймовірність помилок в обліку та звітності;

Для усунення недоліків рекомендовано:

- звернути увагу при заповненні типових форм обліку (необхідно заповнювати всі реквізити, бо правильність відображення даних на рахунках і в регістрах дає змогу уникнути помилок або неточностей);
- удосконалити організаційну систему внутрішнього контролю.

Надано рекомендації щодо проведення інвентаризації необоротних активів підприємства в умовах воїного стану.

Проведені дослідження надали можливість узагальнити базові підходи до аналізу необоротних активів підприємства. Фактичний матеріал дозволив оцінити показники використання необоротних активів на ТОВ «Телекарт-Прилад-» у 2020-2022 роках. З'ясовано, що значну частку необоротних активів підприємства становлять основні засоби. Їх частка у необоротних активах коливається від 89,99% до 79,1%. Висока забезпеченість засобами основними і дієве їх використання спонукають до збільшення продуктивності праці, кращому використанню оборотних засобів.

Підприємство має в наявності такі види основних засобів: земельні ділянки; будинки; машини та обладнання; транспортні засоби; інструменти, прилади, інвентар та інші основні засоби. Оскільки основні засоби підприємства перебувають у постійному вартісному обороті, тому для забезпечення нормальних умов здійснення виробничого процесу та підвищення його ефективності основні засоби мають бути у відповідному технічному стані.

Головними показниками ефективності використання необоротних активів є фондівіддача та фондоємність продукції. За даними аналізу динаміка показника фондівіддачі протягом аналізованого періоду була нестабільною. Зниження фондівіддачі веде до зростання фондоємності і навпаки. Загалом ситуацію з ефективністю використання основних засобів протягом 2020–2022 років можна визначити як позитивною. Втім рентабельність використання основних засобів протягом аналізованого періоду зменшилась, що є недоліком в діяльності підприємства. У цілому показники економічного стану підприємства здебільш є позитивні, що свідчить про те, що підприємство займає почесне місце у ринковому середовищі.

У роботі досліджено загальні методичні аспекти проведення внутрішнього контролю необоротних активів. Визначено, що система внутрішнього контролю на підприємстві працює недостатньо ефективно. Тому рекомендовано створити окремий спеціальний структурний підрозділ на підприємстві - Службу внутрішнього контролю.

Отже, запропоновані заходи обумовлять удосконалення теоретико-прикладних аспектів обліку, аналізу і контролю необоротних активів на вітчизняних підприємствах.

АНОТАЦІЯ

Демчко Ю.В. «Необоротні активи у системі управління підприємством: облік, аналіз та контроль (на прикладі ТОВ «Телекарт-Прилад»)»

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування» за освітньою програмою «Облік і аудит»
(шифр та назва спеціальності) (назва освітньої програми)

Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2023.

У роботі досліджується нормативно-правове регулювання необоротних активів, їх сутність, класифікація та оцінка у системі управління підприємства, вивчається порядок організації та ведення бухгалтерського обліку необоротних активів.

Наводиться загальна економічна характеристика ТОВ «Телекарт-Прилад», аналізуються ключові економічні показники та розкриваються особливості обліку необоротних активів на базовому підприємстві.

Розглядаються методичні аспекти аналізу ефективності використання необоротних активів та внутрішнього контролю. Визначаються напрями удосконалення обліку та контролю необоротних активів на вітчизняних підприємствах.

Ключові слова: необоротні активи, основні засоби, класифікація, оцінка, документальне забезпечення, аналіз, внутрішній контроль.

ANNOTATION

Demchko Y.V. «Non-current assets in the enterprise management system: accounting, analysis and control (on the example of LLC "Telecapt-Pylad»

Qualifying work on obtaining a bachelor's degree in the specialty 071 «Accounting and taxation» for the educational program «Accounting and auditing»
(*code and name of the specialty*)»   (*title of the educational program*)

Odessa National Economics University. – Odessa, 2023.

The work examines the regulatory and legal regulation of non-current assets, their essence, classification and evaluation in the enterprise management system, studies the procedure of organization and accounting of non-current assets.

The general economic characteristics of "Telekart-Prylad" LLC are given, key economic indicators are analyzed, and the peculiarities of accounting for non-current assets at the base enterprise are revealed.

Methodological aspects of the analysis of the effectiveness of the use of non-current assets and internal control are considered. The methods of improving the accounting and control of non-current assets at domestic enterprises are determined.

Keywords: non-current assets, fixed assets, classification, evaluation, documentation, analysis, internal control.